A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2008. április 10.*

A C-442/06. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2006. október 26-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: D. Recchia és M. Konstantinidis, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Fiengo, avvocato dello Stato, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, L. Bay Larsen, K. Schiemann, J. Makarczyk és C. Toader (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelében az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy az Olasz Köztársaság – mivel elfogadta és hatályban tartotta a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv (HL L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 228. o.) rendelkezéseit a nemzeti jogba átültető, a 2005. szeptember 30-i 203. sz. törvényrendelettel (GURI 230. sz.,

2005. október 3., 4. o.) módosított, 2003. január 13-i 36. sz. törvényerejű rendeletet (a 40. sz. GURI rendes melléklete, 2003. március 12., a továbbiakban: 36/2003. sz. törvényerejű rendelet) – nem teljesítette az ezen irányelv 2–14. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 Az 1999/31 irányelv 1. cikke szerint az irányelv célja, hogy olyan intézkedésekről, eljárásokról és iránymutatásokról rendelkezzék, amelyek, amennyire lehetséges, megakadályozzák vagy csökkentik a hulladék lerakásából eredő, környezetre gyakorolt negatív hatásokat.

3 A 2. cikk tartalmazza az ezen irányelvben hivatkozott fogalommeghatározások listáját. Megemlíti különösen a hulladék és a hulladéklerakó fogalmát, amely utóbbi olyan hulladékártalmatlanító létesítmény, amely a hulladéknak a földre vagy földbe való lerakására szolgál. Az 1999/31 irányelv a 3. cikkében meghatározza a hatályát, kimondva, hogy az irányelvet főszabály szerint alkalmazni kell valamennyi, az irányelv 2. cikkében meghatározott hulladéklerakóra.

4 Az 1999/31 irányelv a 4. és 6. cikkében a hulladéklerakókat három kategóriába sorolja: veszélyeshulladék-lerakó, nemveszélyeshulladék-lerakó, valamint inerthulladék-lerakó, és meghatározza a hulladéklerakók e három kategóriájában átvehető hulladékokat.

5 A hulladéklerakókban át nem vehető hulladékot és nem alkalmazható kezelést illetően ezen irányelv az 5. cikkének (1) bekezdésében kimondja, hogy „[a] tagállamok legkésőbb [az említett irányelv átültetésének] időpont[ját] követő két éven belül nemzeti stratégiát dolgoznak ki a hulladéklerakókba kerülő, biológiailag lebontható hulladékok mennyiségének csökkentésére, és e stratégiát benyújtják a Bizottsághoz”, és ezen 5. cikkének (2) bekezdésében pedig meghatározza a hulladékok e csökkentésére vonatkozó határidőket.

6 Az 1999/31 irányelv 10. cikke meghatározza a hulladéklerakóban való elhelyezés költségeire vonatkozó szabályokat. Ezen irányelv 11. cikke és II. melléklete a hulladéklerakókban való hulladékátvételre vonatkozó eljárások szabályait, az említett irányelv 12. cikke és III. melléklete pedig a hulladéklerakókon belül elvégzett műveletek ellenőrzési és megfigyelési eljárásaira vonatkozó szabályokat határozza meg, ugyanezen irányelv 13. cikke pedig a lezárási és utógondozási eljárásra vonatkozik.

7 Az 1999/31 irányelv a 7–9. cikkében rendelkezik az új hulladéklerakók engedélyezési eljárásáról. Az irányelv a meglévő hulladéklerakókat is különleges intézkedéseknek veti alá. E tekintetben ezen irányelv 14. cikke kimondja:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ezen irányelv átvételekor [helyesen: átültetésekor] engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket csak akkor folytathassák, ha az alább leírt lépéseket a lehető leghamarabb, de legkésőbb a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított nyolc éven belül megteszik:

a) a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított egyéves időtartamon belül a hulladéklerakó üzemeltetője elkészíti, és az illetékes hatóságnak

jóváhagyás végett benyújtja a telep felülvizsgálati [helyesen: fejlesztési] tervét, amely tartalmazza a 8. cikkben felsorolt adatokat és minden olyan korrekciós intézkedést, amely az üzemeltető megítélése szerint szükséges az ezen irányelvben foglalt követelmények betartásához, kivéve az I. melléklet 1. pontja szerinti követelményeket;

b) a fejlesztési terv bemutatását követően az illetékes hatóságok a bemutatott terv és ezen irányelv alapján végleges határozatot hoznak arról, hogy a működés folytatható-e. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azokat a lerakókat, amelyek a működés folytatásához szükséges engedélyt a 8. cikk szerint nem kapták meg, a 7. cikk g) pontjának és a 13. cikknek megfelelően a lehető legrövidebb időn belül lezárják;

c) az illetékes hatóság a jóváhagyott fejlesztési terv alapján engedélyezi a szükséges munkálatokat, és megszab egy átmeneti időszakot, amely alatt a tervet meg kell valósítani. A 18. cikk (1) bekezdésében megadott időpontot követő nyolc éven belül valamennyi meglévő hulladéklerakónak meg kell felelnie az ezen irányelvben foglalt követelményeknek, kivéve az I. melléklet 1. pontjának követelményeit;

d) i. veszélyeshulladék-lerakókra a 4., 5. és 11. cikket és a II. mellékletet a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontot követő egy év után kell alkalmazni;

ii. veszélyeshulladék-lerakókra a 6. cikket a 18. cikk (1) bekezdésében megadott időpontot követő három év után kell alkalmazni.”

8 Az 1999/31 irányelv 18. cikke a következőképpen határozza meg az irányelv átültetésének határidejét:

„(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek legkésőbb a hatálybalépésétől számított két éven belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

[…]”

9 Ezen irányelv 1999. július 16-án lépett hatályba. Az irányelv 18. cikkében előírt átültetési határidő 2001. július 16-án lejárt.

10 2002. december 19-én az Európai Unió Tanácsa elfogadta az 1999/31/EK irányelv II. mellékletének 16. cikke [helyesen: 16. cikke és II. melléklete] alapján a hulladékok hulladéklerakókban történő átvételének kritériumairól és eljárásairól szóló 2003/33/EK határozatot (HL 2003. L 11., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 314. o.).

A nemzeti szabályozás

11 A 36/2003. sz. törvényerejű rendelet ülteti át az olasz jogba az 1999/31 irányelv valamennyi rendelkezését.

12 A törvényerejű rendelet az 5. cikkében előírja különösen, hogy a régiók a hatálybalépésétől számított egy éven belül kötelesek programot kidolgozni és jóváhagyni a hulladéklerakókban lévő, biológiailag lebontható hulladékok csökkentésére. A törvényerejű rendelet meghatározza a hulladéklerakókban lévő ilyen hulladékok fokozatos csökkentése érdekében betartandó határidőket is. A 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 6. cikke ülteti át az 1999/31 irányelvnek a hulladéklerakókban át nem vehető hulladékokra vonatkozó rendelkezését, míg a 11. cikke meghatározza a hulladékok hulladéklerakókban való átvételére vonatkozó eljárási szabályokat.

13 E törvényerejű rendelet „Átmeneti és záró rendelkezések" című 17. cikke, amely meghatározza a meglévő hulladéklerakók kezelésére vonatkozó szabályokat, kimondja:

„(1) A jelen rendelet hatálybalépésekor már engedéllyel rendelkező hulladéklerakók 2006. december 31-ig továbbra is átvehetnek olyan hulladékot, amelynek átvételét a számukra engedélyezték.

(2) Az 1984. szeptember 13-i 253. sz. [GURI] rendes mellékletében közzétett, 1984. július 27-i tárcaközi bizottsági határozatban előírt elfogadhatósági feltételek és korlátok betartásával […] az új hulladéklerakókban való ártalmatlanítás 2006. december 31-ig engedélyezett:

a) az inerthulladék-lerakókban a korábban a második kategóriájú, A típusú hulladéklerakókba küldött hulladékok esetében;

b) a nemveszélyeshulladék-lerakókban a korábban az első és második kategóriájú, B típusú hulladéklerakókba küldött hulladékok esetében;

c) a veszélyeshulladék-lerakókban a korábban a második kategóriájú, C típusú és a harmadik kategóriájú hulladéklerakókba küldött hulladékok esetében.

(3) A jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az (1) bekezdésben említett engedély jogosultja vagy a hulladéklerakó előbbi által megbízott üzemeltetője a jelen rendeletben említett kritériumoknak megfelelően – ideértve a 14. cikkben említett pénzügyi garanciákat is – benyújtja az illetékes hatósághoz a telep fejlesztési tervét.

(4) Az illetékes hatóság indokolt határozatban jóváhagyja a (3) bekezdésben említett tervet, engedélyezi a hulladéklerakó további működését, és meghatározza az előírásoknak való megfelelés érdekében elvégzendő munkálatokat, valamint ezek végrehajtásának szabályait és elvégzésük végső határidejét, amely semmiképpen nem lehet 2009. július 16. utáni időpont. […]

(5) A (3) bekezdésben említett terv elutasítása esetén az illetékes hatóság a 12. cikk (1) bekezdése c) pontjának megfelelően megjelöli a hulladéklerakó bezárásának módját és határidejét.

[…]”

14 A tárcaközi bizottság 1984. július 27-i határozata, amelyre a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikkének (2) bekezdése utal, három kategóriába sorolja a hulladéklerakókat. A második kategóriájú, C típusú, valamint a harmadik kategóriájú hulladéklerakók – amelyekre az említett 17. cikk (2) bekezdésének c) pontja hivatkozik – hivatottak a mérgező és veszélyes hulladékok átvételére (az említett határozat 4.2.3.3. és 4.2.4. pontja).

A pert megelőző eljárás

15 Az 1999/31 irányelv 36/2003. sz. törvényerejű rendelet általi helytelen átültetésére vonatkozó panasz kézhezvételét követően a Bizottság 2003. október 17-én felszólító levelet küldött az Olasz Köztársaságnak, amelyben azt állította, hogy e törvényerejű rendelet nem felel meg ezen irányelv 2., 5., 6., 10., 13. és 14. cikkének. Ezen levél bevezető részében a Bizottság hangsúlyozta, hogy a levélben foglalt észrevételek „[nem zárják ki] azt, hogy adott esetben később is kérdésekkel fordul[hasson] az olasz hatóságokhoz".

16 Az Olasz Köztársaság e levélre két külön, 2003. december 12-i, illetve 2004. január 28-i keltezésű jegyzékben válaszolt.

17 2004. július 9-én a Bizottság kiegészítő felszólító levelet küldött e tagállamnak, amelyben kételyeit fejezte ki nem csupán az 1999/31 irányelvnek az első felszólító levélben említett cikkeinek, hanem ezen irányelv 3., 4., 7–9., 11. és 12. cikkének helyes átültetését illetően is. Ezenkívül felhívta az Olasz Köztársaságot, hogy szolgáltasson információkat azon hulladéklerakók pontos számáról, amelyekre nem

alkalmazhatók az említett irányelv új hulladéklerakókra vonatkozó rendelkezései, valamint hogy a kiegészítő felszólító levél kézbesítésétől számított két hónapon belül közölje észrevételeit.

18 A Bizottság, mivel az Olasz Köztársaság által szolgáltatott magyarázatokkal nem volt megelégedve, ez utóbbinak 2005. december 19-én indokolással ellátott véleményt küldött. Ebben visszavont néhány, az első felszólító levélben megfogalmazott kifogást, és megerősítette a meglévő hulladéklerakókra vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek az 1999/31 irányelvnek való meg nem felelésével kapcsolatos kifogásait. Felszólította továbbá az Olasz Köztársaságot, hogy az indokolással ellátott vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül hozza meg az abban foglaltak teljesítéséhez szükséges rendelkezéseket.

19 A Bizottság, mivel az Olasz Köztársaság által – az említett indokolással ellátott véleményre válaszképpen – a 2006. február 28-i jegyzékben előadott érveket nem találta meggyőzőnek, benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

A pert megelőző eljárás szabálytalanságára alapított elfogadhatatlansági kifogásról

20 Az Olasz Köztársaság a pert megelőző eljárást érintő olyan hibára hivatkozik, amely a Bizottság keresetének elfogadhatatlanságát eredményezi. Előadja, hogy ezen intézmény módosította a felhozott kifogásokat. Ugyanis, míg az első felszólító levélben a meglévő hulladéklerakók kezelését illetően a Bizottság arra hivatkozott, hogy a

36/2003. sz. törvényerejű rendelet nem felel meg az 1999/31 irányelv 14. cikkének, a kiegészítő felszólító levélben ezen irányelv 2–14. cikkének megsértésére hivatkozott. E tagállam hangsúlyozza továbbá, hogy a Bizottság már az első felszólító levélben megjegyezte, hogy az 1999/31 irányelvet átültető nemzeti jogszabály előbbinek való megfelelését illetően később „újabb kételyeknek" is hangot adhat. E megjegyzés beillesztése lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy igényei szerint módosítsa a valamely tagállammal szemben felhozott kifogásokat, anélkül hogy köteles lenne kötelezettségszegés megállapítása iránti új eljárás indítására. Egyébiránt a kiegészítő felszólítás újabb kifogásokra való kiterjesztése sérti az EK 10. cikkben foglalt jóhiszemű együttműködés kötelezettségét.

21 A Bizottság vitatja e jogsértés fennállását, mivel az Olasz Köztársaságnak elküldött kiegészítő felszólító levél célja újabb kifogások felhozása, illetve a már felhozott kifogások módosítása volt. A felszólító levélben foglaltak pontosítása és a nemzeti hatóságok által küldött válasz elemzésének kiegészítése érdekében a Bizottság indokolással ellátott véleményt küld az érintett tagállamnak. Ugyanakkor az EK 226. cikknek megfelelően a felhozott kifogások kiterjesztése érdekében a Bizottság az említett államnak kiegészítő felszólító levelet küld, amellyel kapcsolatban az kifejtheti érveit.

22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a pert megelőző eljárás szabályszerűsége nemcsak az érintett tagállam jogai védelmének lényeges, az EK-Szerződés által előírt biztosítéka, hanem annak is, hogy az esetleges peres eljárás tárgya világosan körülhatárolt legyen. E célkitűzésből következik, hogy a felszólító levél célja egyrészről az, hogy a jogvita tárgyát körülhatárolja, és az észrevételeinek megtételére felszólított tagállam számára megjelölje a védekezésének előkészítéséhez szükséges elemeket, másrészről pedig, hogy lehetővé tegye számára a szabályoknak való megfelelést a Bírósághoz fordulást megelőzően (a C-1/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2001. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-9989. o.] 54. pontja és a C-476/98. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2002. november 5-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-9855. o.] 46. és 47. pontja).

23 A Bizottság kiegészítő felszólító levelet küldött az Olasz Köztársaságnak, új határidőt megállapítva e tagállam számára az észrevételei megtételére, még mielőtt ugyanazokra a kifogásokra alapított indokolással ellátott véleményt küldött volna neki, mint amelyeket e kiegészítő felszólító levél is tartalmaz. Ennélfogva a Bizottság nem sértette meg a védelemhez való jogot, mivel még az indokolással ellátott vélemény kézhezvétele előtt lehetőséget adott az Olasz Köztársaság számára a védekezésének előkészítéséhez.

24 Következésképpen az Olasz Köztársaság által emelt ezen elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

Az 1999/31 irányelv 2–14. cikkének az irányelv késedelmes átültetése miatti megsértésére alapított első kifogásról

A felek érvei

25 A Bizottság úgy érvel, hogy az 1999/31 irányelv késedelmes átültetése miatt, amelyre a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet hatálybalépésével csak 2003. március 27-én került sor, noha az irányelvet 2001. július 16. előtt kellett volna átültetni, az olasz jog a 2001. július 16. és 2003. március 27. között engedélyezett hulladéklerakókat a meglévő hulladéklerakók számára fenntartott módon, és nem pedig az új hulladéklerakókra előírt szigorúbb módon kezelte. Az Olasz Köztársaság így e hulladéklerakókat illetően megsértette ezen irányelv 2–14. cikkét, mivel e cikkeket nem alkalmazták az említett összes hulladéklerakóra, amelyeket pedig újaknak kellett volna

tekinteni. Az olasz hatóságok így szándékosan megsértették az érintett közösségi rendelkezéseket, mivel e hulladéklerakókat – még az említett irányelv késedelmes átültetése esetén is – az ezen irányelv által az új hulladéklerakók számára fenntartott elbírálásnak vethették volna alá, és kellett volna alávetniük.

26 A Bizottság hozzáteszi, hogy a közigazgatási eljárásban hivatkozott azon tény, hogy az Olasz Köztársaság egyoldalúan úgy döntött, hogy inkább megvárja a 2003/33 határozat elfogadását, nem igazolja az 1999/31 irányelv késedelmes átültetését. Ezen átültetés ugyanis semmiképpen nem függ ilyen jogi aktus létezésétől, mivel ezen irányelv szerint a tagállamoknak az irányelv II. mellékletében foglalt előírásoknak megfelelő nemzeti kritériumokat kellett alkalmazniuk.

27 Az Olasz Köztársaság e kifogást illetően először is elfogadhatatlansági kifogást emel, azt állítva, hogy a Bizottság nem fordulhat a Bírósághoz az 1999/31 irányelv késedelmes átültetésére hivatkozva, mivel az irányelvet átültető törvényerejű rendeletet a pert megelőző eljárás megindítása előtt elfogadták, és hogy e késedelem olyan tényt jelent, amelyet lehetetlen orvosolni.

28 E tagállam másodsorban úgy érvel, hogy az említett késedelem azzal a szükségszerűséggel járt, hogy az 1999/31 irányelv átültetési határidejének lejárta és a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet hatálybalépése között engedélyezett hulladéklerakókat – kizárólag műszaki és igazgatási okokból – az ezen irányelv által a meglévő hulladéklerakókra megállapított kötelezettségeknek kellett alávetni. Ezen, bizonyos mennyiségű hulladékot már tartalmazó hulladéklerakók vonatkozásában ugyanis olyan átmeneti időszakot kellett előírni, amelyben az üzemeltetési engedély jogosultjainak fejleszteniük kellett e hulladéklerakókat. Ezen átmeneti szabályozás megfelel továbbá azon

követelménynek, hogy az említett törvényerejű rendelet hatálybalépésekor ilyen engedéllyel már rendelkező gazdasági szereplők ne kerüljenek egyenlőtlen helyzetbe. A szóban forgó szabályozás mindenképpen rendkívül szigorú volt, és a telepek fejlesztési tervének benyújtására rövidebb kötelező határidőt írt elő, mint az 1999/31 irányelv.

A Bíróság álláspontja

29 Ami az Olasz Köztársaság által emelt, az 1999/31 irányelv késedelmes átültetésének megállapításához fűződő érdek hiányára alapított elfogadhatatlansági kifogást illeti, ki kell emelni, hogy a jelen keresetben foglalt kérelmek, különösen amennyiben azok a keresetben előadott első kifogáson alapulnak, nem e késedelem, hanem annak megállapítására irányulnak, hogy az említett irányelv átültetési idejének lejártától a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet hatálybalépéséig terjedő időszakban megnyitott hulladéklerakók kezelését illetően e törvényerejű rendelet átmeneti rendelkezései nem felelnek meg ezen irányelvnek.

30 Márpedig, ahogyan a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, az a tagállam, amely az előírt határidőn belül nem ültetett át valamely közösségi irányelvet, és amelylyel szemben kötelezettségszegés megállapítása iránti olyan keresetet nyújtanak be, amelynek tárgya nem e mulasztás, hanem az ezen irányelvből eredő valamely kötelezettség nem teljesítése, a kereset elfogadhatóságának és így az említett kötelezettségszegés megállapítása iránti kérelem Bíróság általi megvizsgálásának kifogásolása érdekében nem hivatkozhat arra, hogy nem hozta meg az említett irányelv átültetéséhez szükséges intézkedéseket (a C-431/92. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1995. augusztus 11-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-2189. o.] 23. pontja).

31 Következésképpen a keresetben foglalt első kifogással kapcsolatban emelt, a Bizottság eljáráshoz fűződő érdekének hiányára alapított elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

32 E kifogás megalapozottságát illetően meg kell állapítani, hogy – ahogyan a Bizottság erre helyesen hivatkozott, és amit az Olasz Köztársaság sem vitatott – a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet nem írja elő, hogy az 1999/31 irányelv átültetési határidejének lejárta és az e törvényerejű rendelet hatálybalépése közötti időszakban engedélyezett hulladéklerakókra az új hulladéklerakókra vonatkozó rendelkezéseket, azaz különösen az említett irányelv 2–13. cikkét kell alkalmazni. Előírja ugyanakkor, hogy e hulladéklerakókra a meglévő hulladéklerakók számára fenntartott elbírálást kell alkalmazni, alávetve azokat a 17. cikke szerinti fejlesztési eljárásnak.

33 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat valamely irányelvnek az általa való késedelmes végrehajtására annak érdekében, hogy igazolja az ezen irányelvből eredő egyéb kötelezettségeinek figyelmen kívül hagyását vagy késedelmes teljesítését (lásd a C-274/98. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2000. április 13-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2823. o.] 22. pontját és a C-127/99. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2001. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-8305. o.] 45. pontját). Amikor ugyanis a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló irányelv az illetékes nemzeti hatóságokkal szemben egyértelmű kötelezettségeket ír elő, az ezen irányelvet át nem ültető tagállamok nem tekinthetik úgy, hogy az átültetési határidő lejártát követően mentesülnek e kötelezettségek teljesítése alól, és nem zárhatják ki átmeneti rendelkezéssel az említett irányelv rendelkezéseinek alkalmazását. Az állam e lehetőségének elismerése ahhoz vezetne, hogy lehetővé válna számára az átültetési határidő elhalasztása (lásd ebben az értelemben a C-396/92. sz., Bund Naturschutz in Bayern és társai ügyben 1994. augusztus 9-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-3717. o.] 19. pontját).

34 Ebből következik, hogy az Olasz Köztársaságnak a 2001. július 16. és 2003. március 27. között engedélyezett hulladéklerakókra alkalmaznia kellett volna az 1999/31

irányelvnek az új hulladéklerakókra vonatkozó, az irányelv 2–13. cikkében foglalt rendelkezéseit. Következésképpen – mivel elfogadta és hatályban tartotta az ilyen alkalmazást kizáró 36/2003. sz. törvényerejű rendeletet – nem teljesítette az e cikkekből eredő kötelezettségeit.

35 Ezenkívül az Olasz Köztársaság – mivel az 1999/31 irányelv 14. cikkében a meglévő hulladéklerakókra vonatkozóan előírt szabályozást alkalmazta az új hulladéklerakókra – nem teljesítette az e cikkből eredő kötelezettségeit sem.

36 Továbbá nem megalapozottak az e tagállam által az 1999/31 irányelv késedelmes átültetésének, illetve alkalmazásának igazolása érdekében felhozott okok, amelyek szerint szükséges volt megvárni a 2003/33 határozat elfogadását. E határozat célja ugyanis, hogy részletesen meghatározza a hulladékok hulladéklerakókban történő átvételének kritériumaira és eljárásaira vonatkozó szabályokat. Márpedig e szabályokat ezen irányelv is megfogalmazza, és alkalmazásuk nem függ az említett irányelv 16. cikke szerinti ilyen határozat elfogadásától.

37 Következésképpen a Bizottság által keresetének alátámasztására felhozott első kifogást megalapozottnak kell tekinteni.

Az 1999/31 irányelv 14. cikke d) pontja i. alpontjának megsértésére alapított második kifogásról

A felek érvei

38 Második kifogásként a Bizottság kiemeli, hogy az 1999/31 irányelv 14. cikke d) pontjának a veszélyeshulladék-lerakókra vonatkozó átmeneti szabályokat

megállapító i. alpontja kimondja, hogy a meglévő hulladéklerakókra ezen irányelv 4., 5. és 11. cikkét, valamint II. mellékletét 2002. július 16-tól kell alkalmazni, míg a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet egyáltalán nem írja elő az említett rendelkezések e hulladéklerakókra való alkalmazását, hanem a 17. cikke (2) bekezdésének c) pontjában épp ellenkezőleg csupán arra szorítkozik, hogy kizárólag az új hulladéklerakókra vonatkozóan ír elő átmeneti szabályokat. Ez utóbbi rendelkezés tehát nemcsak ezen irányelv 14. cikke d) pontjának i. alpontját, hanem a meglévő hulladéklerakókra alkalmazandó rendelkezéseket, azaz különösen az említett irányelv 4., 5. és 11. cikkét, valamint II. mellékletét is sérti. Ezenkívül az ez utóbbi hulladéklerakókra ezen irányelv hatálybalépését megelőzően alkalmazandó olasz jogszabály sem felel meg e rendelkezéseknek.

39 Az Olasz Köztársaság megjegyzi, hogy a kötelezettségszegés e kifogás alapján történő esetleges megállapítása nem teszi lehetővé a számára az 1999/31 irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedések meghozatalát, mivel a veszélyeshulladék-lerakókra vonatkozó átmeneti szabályozást illetően 2006. december 31-ében megállapított határidő lejártát követően hozza majd meg a Bíróság az ítéletét.

40 E tagállam e második kifogás megalapozottságát illetően hangsúlyozza, hogy a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikke megfelelően átülteti az 1999/31 irányelv 14. cikke d) pontjának i. alpontját, mivel előírja az irányelv 4., 5. és 11. cikkének a meglévő hulladéklerakókra való alkalmazását. Az említett 17. cikk (3)–(5) bekezdése szerint ugyanis az e hulladéklerakók üzemeltetőinek legkésőbb 2003. szeptember 27-ig kellett benyújtaniuk az illetékes hatósághoz a telepek fejlesztési tervét. Az illetékes hatóságnak az ezen irányelvet átültető, a hulladéklerakók besorolására és az azok működésének folytatását lehetővé tevő feltételekre vonatkozó rendelkezésekben meghatározott feltételek fényében 2009. július 16. – vagyis az említett irányelv által a meglévő hulladéklerakók fejlesztésének befejezésére megállapított határidő – előtt jóvá kell hagyniuk e tervet.

41 Ezenkívül a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikke (2) bekezdésének a Bizottság által hivatkozott c) pontja olyan átmeneti rendelkezést tartalmaz, miszerint az e

törvényerejű rendeletet megelőző szabályozás szerint veszélyes- és mérgezőhulladéklerakókba szánt veszélyes hulladékok 2006. december 31-ig átvehetők az ilyen hulladéklerakókban. Márpedig az Olasz Köztársaság szerint e szabályozás és különösen az 1998. március 11-i 141. sz. miniszteri rendelet (GURI 108. sz., 1998. május 12., 22. o.) – még ha nem is ültette át az 1999/31 irányelv rendelkezéseit – az ezen irányelvben foglalt szabályoknak megfelelően tilalmakat és különleges eljárásokat írt elő e hulladékoknak az említett hulladéklerakókban történő átvételére vonatkozóan.

A Bíróság álláspontja

42 Az Olasz Köztársaság által hivatkozott elfogadhatatlansági kifogást illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezettségszegés megtörténtét a tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni. Így még abban az esetben is, amikor ezen határidő lejártát követően a kötelezettségszegést megszüntették, továbbra is érdek fűződik az eljárás folytatásához, amely érdek része többek között a kötelezettségszegés következtében a tagállam különösen azon személyekkel szemben fennálló felelőssége alapjának megállapítása, akiknek követeléseik származnak az említett kötelezettségszegésből (lásd ebben az értelemben a C-29/90. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1992. március 18-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-1971. o.] 12. pontját és a C-519/03. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3067. o.] 18. és 19. pontját).

43 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikke (2) bekezdésének c) pontja a veszélyeshulladék-lerakókra vonatkozó olyan átmeneti rendelkezést tartalmaz, amelyet – ahogyan az Olasz Köztársaság is megerősítette – a Bizottság által küldött indokolással ellátott véleményben foglaltak teljesítéséhez e tagállam számára előírt határidő lejártakor is alkalmazni kellett.

44 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az említett tagállam állításával ellentétben a Bizottság által kifogásolt kötelezettségszegés azon alapul, hogy az olasz jognak az említett hulladéklerakókra alkalmazandó több rendelkezése sem felel meg a közösségi jognak. E rendelkezések közé nemcsak az e hulladéklerakókban átvehető hulladékokat említő rendelkezés tartozik, amely hulladéklerakókra a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet átmeneti kezelési szabályokat ír elő, hanem ide tartoznak a hulladékok kezelését és a hulladéklerakókban történő átvételükre vonatkozó eljárást szabályozó rendelkezések is.

45 Ebből következik, hogy a keresetben foglalt, az 1999/31 irányelv 14. cikke d) pontja i. alpontjának megsértésére vonatkozó második kifogás elfogadható.

46 E második kifogás megalapozottságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv 14. cikke d) pontjának i. alpontja kimondja, hogy a meglévő veszélyeshulladék-lerakókra az irányelv 4., 5. és 11. cikkét, valamint II. mellékletét az említett irányelv átültetési határidejének lejártát követő egy év után, vagyis 2002. július 16-tól kell alkalmazni. E rendelkezés így – a meglévő hulladéklerakók fejlesztési eljárásának időtartamától függetlenül, amelynek 2009. július 16-ig kell befejeződnie – rövid határidőt ír elő az említett rendelkezések e hulladéklerakókra való alkalmazására.

47 Ugyanakkor, ahogyan a Bizottság helyesen hangsúlyozta, a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikke (2) bekezdésének c) pontja, amely meghatározza különösen a veszélyes hulladékok kezelésére vonatkozó átmeneti rendelkezéseket, csak az új hulladéklerakókra alkalmazandó, és nem ír elő semmilyen átmeneti szabályt e hulladékoknak a meglévő hulladéklerakókban való kezelésére.

48 Az Olasz Köztársaság állításával ellentétben a 36/2003. sz. törvényerejű rendelet 17. cikkének (3)–(5) bekezdése sem írja elő, hogy az 1999/31 irányelv 4., 5. és 11. cikkét, valamint II. mellékletét 2002. július 16-tól alkalmazni kell e hulladéklerakókra. A nemzeti jog e rendelkezése ugyanis csupán olyan fejlesztési eljárást vezet be, amely valamennyi hulladéklerakóra alkalmazandó függetlenül attól, hogy azok melyik kategóriába tartoznak. Az említett rendelkezés szerint a hulladéklerakó üzemeltetési engedélyének jogosultja e törvényerejű rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül köteles benyújtani a telep fejlesztési tervét az illetékes hatósághoz. Ez utóbbi engedélyezi a hulladéklerakó további működését, és meghatározza az előírásoknak való megfelelés érdekében elvégzendő munkálatokat, a végrehajtási szabályokat és az eljárás befejezésének határidejét. A hulladéklerakó fejlesztését 2009. július 16-ig kell befejezni.

49 Ezenkívül a meglévő hulladéklerakók fejlesztését lehetővé tevő ezen átmeneti időszak során a 36/2003. sz. törvényerejű rendeletet megelőző azon nemzeti jogi szabályok, amelyek a veszélyes hulladékok ártalmatlanításának eljárására vonatkoztak – még ha megállapítottak is különös rendelkezéseket e hulladékok hulladéklerakókban történő átvételére –, nem biztosították az 1999/31 irányelv 4., 5. és 11. cikkének az e hulladékokat átvevő hulladéklerakókra való teljes mértékű alkalmazását. Az Olasz Köztársaság ugyanis ellenkérelmében elismerte, hogy e belső szabályozásnak nem ugyanaz a tartalma, mint az említett irányelv vonatkozó rendelkezéseinek.

50 E megfontolásokból következik, hogy a Bizottság által hivatkozott második kifogást is megalapozottnak kell tekinteni.

51 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az Olasz Köztársaság, mivel elfogadta és hatályban tartotta az 1999/31 irányelv rendelkezéseit a nemzeti jogba átültető 36/2003. sz. törvényerejű rendeletet,

– amennyiben e törvényerejű rendelet nem írja elő, hogy az 1999/31 irányelv 2–13. cikkét alkalmazni kell az ezen irányelv átültetési határidejének lejártát követően és az említett törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt engedélyezett hulladéklerakókra, és

– amennyiben e törvényerejű rendelet nem biztosítja az említett irányelv 14. cikke d) pontja i. alpontjának átültetését,

nem teljesítette az 1999/31 irányelv 2–14. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

52 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Olasz Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Olasz Köztársaság, mivel elfogadta és hatályban tartotta a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv rendelkezéseit a nemzeti jogba átültető, 2003. január 13-i 36. sz. módosított törvényerejű rendeletet,

– amennyiben e törvényerejű rendelet nem írja elő, hogy az 1999/31 irányelv 2–13. cikkét alkalmazni kell az ezen irányelv átültetési határidejének lejártát követően és az említett törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt engedélyezett hulladéklerakókra, és

– amennyiben e törvényerejű rendelet nem biztosítja az említett irányelv 14. cikke d) pontja i. alpontjának átültetését,

nem teljesítette az 1999/31 irányelv 2–14. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság az Olasz Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások